

11. Друштвене промене и развој

- Веза друштвене структуре и друштвених промена (М 357)
- Појам и особине друштвених промена (М 358)
- Видови и врсте друштвених промена (М 358)
- Неравномерност као основна социолошка законитост друштвених промена и развоја. Развијени и неразвијени. (М 359-360)
- Веза друштвених промена и развоја са процесима традиције, иновације и дифузије (М 360-363)
- Одређење и особине традиције, иновације и дифузије (М 360-363)
- Појам и врсте друштвене покретљивости (М 363)
- Друштвени узроци, облици и последице вертикалне покретљивости (М 363-364)
- Појам, чиниоци и показатељи друштвеног развоја (М 365)
- Појам и однос друштвеног раста, као квантитативне, и развоја, као квалитативне промене друштвене структуре (М 365-366)
- Однос друштвеног развоја и друштвене промене (М 365)
- Историјски смерови и облици друштвеног развоја (М 365)
- Нивои социолошког приступа и објашњења друштвеног развоја (М 366)
- Етапе друштвеног развоја (М 366)
- Претпоставке за објашњење карактера друштвеног развоја: историјски услови, временске границе (М 367)
- Носиоци друштвеног развоја: друштвени слојеви, класе, покрети, групе и појединци (М 367)
- Циљ и резултат развојних промена (М 367)
- Чиниоци друштвеног развоја: технолошки, привредни, политички, културни, духовни, идеолошки, научни. (М 368)
- Показатељи друштвеног развоја: општи и специфични, раст животног стандарда, стил и квалитет живота, степен политичких слобода. (М 368-369)
- Противречности развоја и проблеми друштвеног напретка (прогреса). Систем вредности, напредак (прогрес) и назадовање (регрес) у друштву. (М 370)
- Аспекти друштвеног напретка (прогреса): субјект и његове потребе, вредности и интереси; синтетички карактер, активизам. (М 370-371)
- Најважнији аспекти прогреса: технолошки, економски, политички, културни. (М 371-372)
- Одређење друштвених сукоба (М 372)
- Схватања друштвених сукоба: биологистичка, психологистичка, социологистичка. Консенсуална и конфликтна визија друштва. (М 373)

- Функционалистичко схватање друштвених сукоба. Класичне и нове теорије. Мертон, Козер, Зимел, Смол, Дарендорф. Критика класичног функционализма и марксизма у приступу друштвеним сукобима. (М 373-375)
- Врсте друштвених сукоба: класни, професионални, национални, верски, расни, међугенерациски. (М 376)
- Стратегије решавања друштвених сукоба: надметање, попуштање, неактивност, решавање проблема. (М 376)
- Појам друштвених покрета. Ален Турен и Том Ботомор. (М 376-377)
- Традиционални и савремени друштвени покрети: робовласништво, феудализам, капитализам, социјализам. (377)
- Утопијски карактер друштвеног покрета (М 377)
- Различите поделе друштвених покрета и њихови критеријуми: еманципаторски, нееманципаторски; класни, политички, национални, поулистички, расни, верски, културни, омладински, спортски; регионални, национални, интернационални; револуционарни, реформистички, конзервативни, реакционарни; класични и нови. (М 378)
- Најзначајнији савремени друштвени покрети: еколошки, антинуклеарни, мировни, неофеминистички. (М 378)

Литература:

Мишковић, М., 2003. *Социологија*, Београд: Службени гласник, стр: 355-378.

12. Савремено друштво: уводна разматрања

- Значење и односи појмова и феномена савремени свет, савремено друштво, међународна заједница, светско друштво. (М 381-382)
- Теоријски погледи на кретање савременог друштва и правце његовог развоја. Промене друштвено економских формација и светски ратови као оквир проучавања друштвеног кретања и развоја. (М 382)
- Теорија о крају идеологије: представници и критичари. Рејмон Арон и Данијел Бел. Нова левица: Рајт Милс и Херберт Маркузе. (М 383)
- Теорија о индустријском друштву. Порекло и представници: класични и савремени период. Различита схватања етапа у развоју друштва. (М 384-385)
- Теорија конвергенције. Представници и заступници: Питирим Сорокин, Ерих Фром, Херберт Маркузе. Критичари. (М 385-386)
- Однос друштва Истока, Запада и Трећег света. (М 385-386)
- Теорија о постиндустријском друштву. Оснивач и главни представник, Данијел Бел. Одлике постиндустријског друштва: померање тежишта од праксе ка теорији, од природе ка технологији. Схватања Кана, Елила и Шелског. Схватања о песимистичком развоју друштва: Елвин Тофлер, Алан Турен и социјалистички теоретичари. (М 387-388)
- Теорија модернизације. Утицај друштвено-историјских промена на њен настанак. Класично и савремено схватање модернизације. (М 388-390)
- Теорија транзиције. Криза савременог друштва, распад глобалног социјалистичког друштва и њихов утицај на настанак теорије.
- Промене у социјалистичким друштвима и друштвима Трећег света. Схватања Клауса Офеа. (М 390-391)

Литература:

Мишковић, М., 2003. *Социологија*, Београд: Службени гласник, стр: 379-391.